

EĞİTİMDE GÜNCEL ARAŞTIRMALAR-III

Editör

Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU

Yazarlar

Adnan Taşgın - Halil Tokcan - Taner Çifçi - Abdullah Gökdemir - Fatih Selim Erdamar - Mehmet Eroğlu
Murat Çalışoğlu - Suat Polat - Vildan Donmuş Kaya - Fatma Yıldırım - Murat Baş - Tuba Yazıcı
Ali Yılmaz - Dilan Emlük - Esra Cebe - Hayriye Yılmaz - Veysel Dokumacı - Ahmet Sezgin Şimşek
Cahide Karataş Tan - Canan Karagöz - Fatma Nur Avşar - Feyza Nur Taş - Nazife Sude Ünal
Nesli Naz Özdemir - Sadeddin Yıldırım

ISBN: 978-625-5531-20-9

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Abdulkadir EMİROĞLU

Yayın Tarihi: Aralık, 2024

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizeteyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

EĞİTİMDE GÜNCEL ARAŞTIRMALAR-III

Yazarlar:

Prof. Dr. Adnan TAŞGIN

Prof. Dr. Halil TOKCAN

Prof. Dr. Taner ÇİFÇİ

Doç. Dr. Abdullah GÖKDEMİR

Doç. Dr. Fatih Selim ERDAMAR

Doç. Dr. Mehmet EROĞLU

Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU

Doç. Dr. Suat POLAT

Doç. Dr. Vildan DONMUŞ KAYA

Dr. Öğretim Üyesi Murat BAŞ

Dr. Tuba YAZICI

Bilim Uzmanı Ali YILMAZ

Bilim Uzmanı Dilan EMLÜK

Bilim Uzmanı, Esra CEBE

Bilim Uzmanı, Hayriye YILMAZ

Bilim Uzmanı Veysel DOKUMACI

MEB Öğretmen, Ahmet Sezgin ŞİMŞEK

MEB Öğretmen, Cahide Karakaş TAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Canan KARAGÖZ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fatma Nur AVŞAR

Yüksek Lisans Öğrencisi, Feyza Nur TAŞ

MEB Öğretmen, Nazife Sude ÜNAL

Yüksek Lisans Öğrencisi, Neslinaz ÖZDEMİR

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sadeddin YILDIRIM

- Editör** Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU, Ağrı İbrahim Çeçen Üni. Eğitim Fakültesi
- 1. Bölüm** **2023 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı İle 2024 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde Beceri Eğitimi**
Doç. Dr. Suat POLAT, Ağrı İbrahim Çeçen Üni. Eğitim Fakültesi
ORCID ID: 0000-0001-9286-8840
Sadeddin YILDIRIM, Ağrı İbrahim Çeçen Üni. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
ORCID ID: 0009-0000-4208-3818
- 2. Bölüm** **Aydınlatıcı Değerlendirme Modeli**
Canan KARAGÖZ Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
<https://orcid.org/0009-0000-8948-6390>
Doç. Dr. Mehmet EROĞLU, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-1906-5835>
- 3. Bölüm** **Maarif Modelinin Coğrafya Öğretim Programına Yansımaları**
Prof. Dr. Taner ÇİFÇİ, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi
ORCID:0000-0002-2057-7136
Bilim Uzmanı Ali YILMAZ
ORCID: 0000-0001-7339-4897
- 4. Bölüm** **Sosyal Bilgiler Eğitiminde İçerik Üretimi İçin Yapay Zekâ Uygulamaları**
Doç. Dr. Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Orcid İd: 0000-0003-1709-1327
Bilim Uzmanı Dilan EMLÜK
<https://orcid.org/0009-0009-0635-2959>
- 5. Bölüm** **Matematik Öğretiminde Web 2.0 Destekli Aktif Öğrenme Etkinliklerinin Matematiğe Yönelik Tutum Üzerindeki Etkisi**
Dr. Tuba YAZICI, Atatürk Üniversitesi, K. K. Eğitim Fakültesi
Orcid 0000-0002-0569-6313
Prof. Dr. Adnan TAŞGIN, Atatürk Üniversitesi, K. K. Eğitim Fakültesi
Orcid 0000-0002-3704-861X
- 6. Bölüm** **Köy Enstitüleri**
Feyza Nur TAŞ, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi
Orcid ID: 0000-0003-0234-6411
Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU, Ağrı İbrahim Çeçen Üni. Eğitim Fakültesi
ORCID ID: 0000-0003-1765-9074
- 7. Bölüm** **Geleneksel Oyunlardan Dijital Oyunlara**
Bilim Uzmanı, Veysel DOKUMACI
Orcid No: 0000-0002-4545-7712
Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU, Ağrı İbrahim Çeçen Üni. Eğitim Fakültesi
ORCID ID: 0000-0003-1765-9074
- 8. Bölüm** **2024 Okul Öncesi Eğitim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi**
Canan KARAGÖZ Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
<https://orcid.org/0009-0000-8948-6390>
Doç. Dr. Mehmet EROĞLU, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-1906-5835>

- 9. Bölüm** **İlkokul Düzeyinde Rehberlik Ve Psikolojik Danışma Kapsamında Karakter Ve Değer Eğitiminde Uygulanabilecek Etkinlikler**
Bilim Uzmanı, Esra CEBE
ORCID: 0009-0004-4332-2613
Doç. Dr. Fatih Selim ERDAMAR
ORCID: 0000-0001-7449-1437
- 10. Bölüm** **5.Sınıf Öğrencilerinin Türkiye'nin Bölgelerine Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi (Kit) Yoluyla İncelenmesi**
Bilim Uzmanı, Hayriye YILMAZ
ORCID No:0009-0001-6973-4980
Prof. Dr. Halil TOKCAN, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi
ORCID No: 0000-0002-0312-2471
- 11. Bölüm** **İlkokullarda Kapsayıcı Eğitimin Önemi Teorik Ve Pratik Yaklaşımlar**
Dr. Öğretim Üyesi Murat BAŞ, Ahi Evran Üni.
ORCID:0000-0003-3616-769X
MEB Öğretmen, Cahide Karakaş TAN
ORCID:0009-0006-9165-8255
- 12. Bölüm** **İlkokul Öğretmenlerinin Matematik Dersinde Boşa Geçen Zamana İlişkin Algılarının İncelenmesi**
Dr. Öğretim Üyesi Murat BAŞ, Ahi Evran Üni.
ORCID:0000-0003-3616-769X
MEB Öğretmen, Nazife Sude ÜNAL
- 13. Bölüm** **Eğitici Çizgi Romanlara İlişkin Çalışmalar**
Fatma Nur AVŞAR, Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
ORCID:0009-0000-0587-4792
Neslinaz ÖZDEMİR, Temel Eğitim Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
ORCID:0009-0009-3294-6515
- 14. Bölüm** **Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Tavsiye Edilen “Özgürlük Yazarları” Filminin Kapsayıcı Eğitimin Paydaşları Bağlamında İncelemesi**
MEB Öğretmen, Ahmet Sezgin ŞİMŞEK
ORCID: 0009-0003-6177-5993
Doç. Dr. Vildan DONMUŞ KAYA, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü ORCID: 0000-0003-4362-393X

Ön Söz

Hızla gelişen ve sürekli değişen günümüz dünyası, eğitimde yenilikçi yaklaşımları benimsemeyi ve sürekli öğrenme kültürünü geliştirmeyi kaçınılmaz kılmaktadır. Eğitimde ilerleme kaydedemeyen toplumların, genel anlamda gelişim göstermesi ve ilerlemesi mümkün değildir.

Eğitim, toplumların gelişen ve globalleşen dünyaya uyum sağlamalarını, olaylara farklı bir bakış açısıyla yaklaşmalarını ve çağın gerekliliklerine uygun bir şekilde hareket etmelerini sağlar. Aynı zamanda, bireylerin yeni gelişmelere ışık tutmasına ve yaşadıkları dönemin dinamiklerine katkıda bulunmasına olanak tanır. Bu bağlamda eğitimde gerçekleştirilen güncel araştırmalar büyük bir önem taşımaktadır.

Bu amaç ve yaklaşımlar ile ilki 2022 yılında ikincisi 2023 yılında yayımlanan Eğitimde Güncel Araştırmalar kitabımızın üçüncü kitabını bu yıl yayımlıyoruz. Kitabımızın içeriğinde maarif modelinde sosyal bilgiler öğretim programında geliştirilen beceri eğitiminin 2023 öğretim programından farklılıklarına, aydınlatıcı değerlendirme modeline, üstün zekâ ve özel yetenekli öğrencilerin kariyer gelişimine, eğitici çizgi romanlara ilişkin çalışmalardan, Bilişsel yapılarının kelime ilişkilendirme testi (Kit) yoluyla incelenmesine yönelik birbirinden farklı pek çok çalışmaya yer verilmiştir. Kitabın öğretmenlere, öğretmen adaylarına ve akademik her düzeyde çalışma yapan araştırmacılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen başta bölüm yazarları olmak üzere Vizetek Yayıncılık yönetici ve çalışanlarına teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

2023 SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMI İLE 2024 SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMI TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NDE BECERİ EĞİTİMİ	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Amaç	3
1.2. Problem Cümlesi.....	3
2. YÖNTEM	3
2.1. Araştırmanın Modeli	3
2.2. Çalışma Grubu	4
2.3. Veri Toplama Araçları	4
2.4. Verilerin Analizi	4
3. BULGULAR ve YORUM	4
4. SONUÇ	9
Kaynakça.....	10

2. BÖLÜM

AYDINLATICI DEĞERLENDİRME MODELİ.....	13
1. GİRİŞ	14
2. PROGRAM DEĞERLENDİRME.....	15
2.2. Program Değerlendirmenin Sınıflandırılması.....	15
2.3. Program Değerlendirme Modelleri	18
3. BÖLÜM	20
3.1. Aydınlatıcı Değerlendirme Modeli (Illuminative Program Evaluation Model).....	20
3.1.1. Aydınlatıcı Değerlendirme Modelinin Çıkışı ve Bakış Açısı.....	20
3.1.2. Aydınlatıcı Değerlendirme Modelinde Değerlendirme.....	21
3.1.3. Aydınlatıcı Program Değerlendirme Modelinin Öne Çıkan Özellikleri	21
3.1.4. Aydınlatıcı Değerlendirme Modelinin Kavramsal Çerçevesi	22
3.1.5. Aydınlatıcı Değerlendirme Modelinin Yöntemleri	22
3.1.6. Aydınlatıcı Değerlendirmenin Sağladığı Kolaylıklar.....	23
3.1.7. Aydınlatıcı Değerlendirmenin Zorlukları	24
SONUÇ	25
ÖNERİLER	26
Kaynakça.....	27

3. BÖLÜM

MAARİF MODELİNİN COĞRAFYA ÖĞRETİM PROGRAMINA YANSIMASI	31
GİRİŞ	31
Maarif Modeli ve Coğrafya Eğitiminin Önemi	31
Maarif Modelinin Coğrafya Öğretim Programındaki Rolü	32
Maarif Modelinin Coğrafya Eğitimindeki Güçlükleri ve Potansiyeli.....	36
Maarif Modelinde Değer Temelli Coğrafya Eğitimi.....	37
Sonuç.....	38
Kaynakça.....	40

4. BÖLÜM

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE İÇERİK ÜRETİMİ İÇİN YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI.....	41
1. GİRİŞ	41
2. SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE İÇERİK OLUŞTURMA: YAPAY ZEKÂ UYGULAMALARI VE KULLANIM ALANLARI	42
2.1. Metin Üretimi İçin Yapay zekâ Uygulamaları	42
2.1.1. ChatGPT	42
2.1.2. Socratic Lab	44
2.1.3. Humy. ai.....	45
2.1.4. Gemini.....	45
2.2. Görsel ve Tasarım Üretimi İçin Yapay zekâ Uygulamaları	46
2.2.1. Midjourney	46
2.2.2. DALL- E	46
2.2.3. DeepAI.....	47
2.2.4. Leonardo AI	47
2.2.5. Canva	47
2.2.6. Gamma	48
2.2.7. Slidesgo.....	50
2.3. Ölçme ve Değerlendirme İçin Yapay zekâ Uygulamaları.....	52
2.3.1. Quizgecko	52
2.3.2. Conker.ai	52
2.4. Video İçerik Üretiminde Kullanılan Yapay zekâ Uygulamaları	54
2.4.1 Vidnoz AI	54
2.4.2. D-ID	56
Kaynakça.....	58

5. BÖLÜM

MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE WEB 2.0 DESTEKLİ AKTİF ÖĞRENME ETKİNLİKLERİNİN MATEMATİĞE YÖNELİK TUTUM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	61
GİRİŞ	61
Matematiğe Yönelik Tutum	62
Matematik Öğretimi ve Web 2.0 Teknolojisi	63
YÖNTEM	65
Araştırmanın Deseni	65
Araştırmanın Çalışma Grubu	65
Uygulama Süreci.....	66
Veri Toplama Araçları	67
Verilerin Analizi	69
BULGULAR.....	69
SONUÇ VE TARTIŞMA	71
Öneriler	73
Kaynakça.....	74

6. BÖLÜM

KÖY ENSTİTÜLERİ	79
Özet	79
Giriş.....	79
Hazırlık Süreci	80
Köy Enstitülerinin Kuruluşu	80
Köy Enstitülerinin Kuruldukları Yerler.....	81
Köy Enstitülerinin Eğitim Sistemi	82
Etkinliğini Yitirme Çalışmaları	83
Köy Enstitülerinin Kapatılış Süreci	84
Kapatılışı	85
Sonuç.....	85
Kaynakça.....	87

7. BÖLÜM

GELENEKSEL OYUNLARDAN DİJİTAL OYUNLARA	89
Giriş.....	89
Oyun.....	90
Oyunun Amacı ve Önemi	91
Oyunun Çocuk Gelişimine Katkıları	92
Oyunun Tarihsel Gelişimi	93
Dijital Oyun	94
Dijital Oyunların Tarihçesi.....	95
Dijital Oyun Türleri	96

Dijital Oyunlara Erişim.....	97
Dijital Oyun Oynama Motivasyonu.....	98
Dijital Oyunların Olumlu ve Olumsuz Etkileri	98
Dijital Oyun Bağımlılığı	99
Dijital Oyun Bağımlılığının Etkileri	100
Dijital Oyun Bağımlılığını Önleme Çalışmaları.....	101
Dijital Oyun Bağımlılığıyla Mücadele.....	102
Kaynakça.....	103

8. BÖLÜM

2024 OKUL ÖNCESİ EğİTİM PROGRAMININ ÖğRETMEN GÖRÜşLERİNE GÖRE DEğERLENDİRİLMESİ	113
GİRİş	113
Araştırmanın Amacı.....	115
YÖNTEM	116
Araştırmanın Modeli.....	116
Evren ve Örneklem	116
Veri toplama araçları	116
Verilerin Toplanması.....	117
Verilerin Analizi	117
BULGULAR.....	118
TARTIşMA, SONUÇ ve ÖNERİLER.....	126
Sınırlılıklar ve Araştırma Önerileri	129
Kaynakça.....	130

9. BÖLÜM

İLKOKUL DÜZEYİNDE REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIşMA KAPSAMINDA KARAKTER VE DEğER EğİTİMİNDE UYGULANABİLECEK ETKİNLİKLER.....	133
KARAKTER VE DEğER EğİTİMİ.....	135
2.1. Karakter Nedir?.....	135
2.2. Değer Nedir?.....	136
2.3. Karakter ve Değer Eğitiminin Önemi.....	136
2.4. Eğitimde Karakter ve Değer Eğitiminin Uygulanması.....	137
2.5. Rehberlik ve Psikolojik Danışmada Karakter ve Değer Eğitimi	138
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	139
KARAKTER VE DEğER EğİTİMİ ÇERÇEVESİNDE UYGULANABİLECEK	139
ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	139
3.1. Sorumluluk.....	139
3.2. Saygı	141
3.3. Sevgi	143
3.4. Yardımseverlik/Dayanışma	144
3.5. Dostluk	146
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	148

SONUÇ.....	148
Kaynakça.....	151

10. BÖLÜM

5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKİYE'NİN BÖLGELERİNE YÖNELİK BİLİŞSEL YAPILARININ KELİMEİLİŞKİLENDİRME TESTİ (KİT) YOLUYLA İNCELENMESİ.....	153
GİRİŞ.....	153
YÖNTEM.....	157
Çalışma Grubu.....	157
BULGULAR VE YORUM.....	159
SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	162
Kaynakça.....	165

11. BÖLÜM

İLKOKULLARDA KAPSAYICI EĞİTİMİN ÖNEMİ TEORİK VE PRATİK YAKLAŞIMLAR.....	171
Özet.....	171
Giriş.....	172
Literatür Taraması.....	173
İlkokullarda Kapsayıcı Eğitimin Uygulanması.....	175
Karşılaşılan Zorluklar.....	176
Tartışma ve Sonuç.....	177
Kaynakça.....	179

12. BÖLÜM

İLKOKUL 3. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DOĞAL SAYILARLA TOPLAMA VE ÇIKARMA İŞLEMİ YAPARKEN KULLANDIKLARI STRATEJİLERİN İNCELENMESİ.....	181
Özet.....	181
Abstract.....	181
GİRİŞ.....	182
İşlem Stratejileri.....	182
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	183
YÖNTEM.....	183
BULGULAR.....	185
İkinci alt probleme ilişkin bulgular.....	186
Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular.....	188
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	189
Kaynakça.....	190